

УДК 159.9

Ісмаїлова А.– ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФЕНОМЕН ЛЮБОВІ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Науковий керівник: к.п.н., д. Вишньовський Василь Володимирович

Ismailova A.

Ternopil Ivan Puluja National Technical University

THE PHENOMENON OF LOVE IN HUMAN LIFE

Supervisor: Vyshnovskiy V.V.

Ключові слова: любов, кохання, платонічне кохання.

Key words: love, Platonic love.

Феномен любові досліджувався ще з античних часів. Спроби інтерпретації цього почуття як психологічної реальності були в класичному психоаналізі, неопсихоаналізі, его-психології, гуманістичній психології, екзистенційній психології. Складність і важливість любові обумовлені тим, що в ній зливаються в одне ціле й фізичне й духовне, індивідуальне й соціальне, особисте й загальнолюдське, зрозуміле й не пояснене.

Стародавні греки виділяли такі типи любові: ерос, філія, агапе, сторге, людус, манія, прагма [1].

Ерос – симпатія, потяг, шаленство, чуттєве кохання, спрямоване на те, аби пережити задоволення, насолоду. Однак, згідно з Платоном, хоча це кохання й проявляється через споглядання тілесної краси, воно має перейти в етап прославляння найвищого і божественного буття. Філія – любов-дружба, більш духовне і спокійне почуття, солідарність; має альтруїстичний характер. Це турбота про особу, яку любимо. Ерос звертається до краси, філія до добра, передовсім морального добра. Така любов заснована на ніжних, теплих та надійних відносинах. Вона обумовлена соціальними зв'язками і особистим вибором. Саме «філія» в вченні Платона про любов було зведено на вищий щабель. Агапе – альтруїстична, духовна любов. Вона сповнена жертвовності і самозречення. Це любов до іншого і заради іншого. Світові релігії називають цю любов вищим із земних почуттів людини. Ісус, природно, любить всіх людей любов'ю агапе. Сторге – любов-ніжність, сімейна любов, повна м'якої уваги до коханого. Сімейна любов з роками перетворюється в любов-звичку. Людус – любов-гра до перших проявів нудьги, заснована на статевому потязі і спрямована на отримання задоволень. У такій любові почуття досить поверхневі, настільки, що допускається зрада з обох сторін. Манія – любов-одержимість, основа якої – пристрасть і ревності. Стародавні греки називали манію "божевіллям від богів". Прагма – розумова любов, коли переживання цього почуття в людині спонукається не сердечною прихильністю, а лише в корисливих інтересах з метою отримання вигод і зручностей. Водночас це не означає, що почуттів немає зовсім [1].

Ці види любові були описані Платоном у творі «Бенкет». Від його імені походить і назва одного з видів кохання – платонічного, тобто такого, що не включає в себе сексуальні відносини між партнерами чи хоча б наявності фізичного потягу. Платон вважав, що такі почуття більш високоморальні, схожі на духовний зв'язок, захоплення, незмірну повагу, довіру, зацікавленість не в тілесних втіхах, а у

внутрішньому світі іншої людини. Сьогодні платонічне кохання виникає: у дитячому та підліткову віці (перше кохання), при свідомій відмові від сексуального життя, за станом здоров'я, невзаємних почуттях, при недостатньому статевому потязі, через страх зруйнувати існуючі відносини.

Любов – найвища цінність у християнстві. Християнська мораль - це мораль любові, бо Бог є Любов - це форма всіх чеснот, це двигун і мета морального життя. Любити - це вмерти для себе, а жити для іншого. Християнська любов - це відповідь на попередню виявлену любов Бога, що полягає у любові Бога як дателя життя і любові ближнього, як себе самого [2].

Етапи розвитку любові проявляються в:

- 1) зацікавленості, коли в молодій людині збуджується цікавість до особи протилежної статі і виникає певна симпатія до неї;
- 2) захопленні, коли зростає пошана та повага до особи протилежної статі;
- 3) закоханості, коли виникає бажання часто бачити і спілкуватися з даною особою;
- 4) кохання, коли власне існування не уявляється без цієї особи, задля якої людина здатна на все, має бажання зробити її щасливою, а також готовність ділитися з нею радістю і смутком. Справжнє кохання мобілізує духовні сили до активного життя, до праці, до творчості [2].

Любов – це процес вироблення п'яти гормонів. Якими би сильними не були почуття фізіологічно любов – це обмінні процеси, пов'язані з п'ятьма основними гормонами, що відповідають за їх появу. Дофамін є гормоном, що відповідає за цілеспрямованість і концентрацію. Організм виробляє його на початку закоханості, змушуючи людину домогтися взаємності, повного володіння. Дофамін викликає в організмі бажання запам'ятати джерело задоволення. Серотонін – гормон задоволення, або гормон щастя. На початку любовних відносин його вироблення з незрозумілих причин знижена. Як наслідок, на зорі любові людина часто відчуває страждання. Його надходження в спинний мозок активізує рухову функцію, підвищує м'язовий тонус. При цьому людина переживає відчуття всемогутності. Головна роль серотоніну – підвищення настрою, а його нестача викликає депресію. Адреналін – гормон стресу, який має властивість збільшувати природні можливості людини. У закоханих його виробництво різко зростає, в такому стані людина дійсно здатна «звернути гори». Ендорфін – гормон, який дарує спокій і задоволення. Виробляється в організмі в моменти фізичного контакту з коханою людиною, дає відчуття захищеності, спокою, достатку. Чим вище рівень ендорфінів, тим щасливіше людина себе відчуває. Окситоцин і вазопресин - гормони ніжності і прив'язаності. Виробляються на більш зрілому етапі відносин, коли первісна пристрасть переросла в почуття глибокої взаємної любові і люди починають відчувати впевненість один в одному. При їх появі знижується виробництво перерахованих вище гормонів. Як результат – пристрасть згасає, зростає почуття ніжної прив'язаності [3].

Любов – це надзвичайно складний процес, проте без неї наше життя здається неповноцінним. Е.Фромм говорив: «Любов - єдина задовільна відповідь на питання про проблему існування людини». Однозначної відповіді, що таке кохання не існує. Любов червоною ниткою проходить через усі сфери життя людини.

Список використаної літератури

1. Афанасенко В. Філософія: Підруч. для вищої школи / Василь Григорович Кремень (заг.ред.), Микола Іванович Горлач (заг.ред.). — 3.вид., перероб. та доп. — Х. : Прапор, 2004. — 735с.
2. Бичко І. Філософія: Підручник для студ. вищих закладів освіти. / І. Бичко — 2. вид., стер. — К. : Либідь, 2002. — 408с.
3. Ільїн Є.П. Емоції і почуття. / Є.П. Ільїн – СПб: Питер, 2001. – 365 с.